

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Бухгалтерський облік в управлінні підприємством»

на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Облік і аудит»
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,

Карпенко Ольга Василівна

посада

к.е.н., професор,
професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-095-046-40-55
Електронна адреса	karpenko.olga11@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstdz.php
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1329

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та візні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань з дисциплін бакалаврської підготовки
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР04. Організувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.	ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації</p> <p>ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.</p> <p>ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень, використовуючи сучасні методики аналізу</p> <p>ПР12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.</p> <p>ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування</p> <p>ПР20. Ідентифікувати та аналізувати чинники внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на реалізацію стратегії суб'єктів господарювання в Україні на світі. Створювати аналітичне підґрунтя для визначення економічної поведінки та оцінки рівня досягнення стратегічних цілей підприємства (в тому числі міжнародних корпорацій)</p>	<p>всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.</p> <p>СК02. Здатність організувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами менеджменту підприємства.</p> <p>СК04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.</p> <p>СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.</p> <p>СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування</p> <p>СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством		
Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Підготувати повідомлення з наступних питань :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискусійні питання щодо застосування професійного судження у практичній діяльності суб'єктів господарювання. 2. Ефективність системи бухгалтерського обліку на підприємстві. 3. Типологія корпоративних конфліктів як основа облікової асиметрії. 4. Сучасні парадигми у бухгалтерському обліку. 5. Ознаки і елементи системності бухгалтерського обліку.
Тема 2. Бухгалтерський облік інформаційній системі управління підприємством	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулювати завдання бухгалтерського обліку того об'єкта, який вивчається при виконанні магістерського дослідження. 2. Проілюструвати організаційну структуру конкретного підприємства та прокоментувати поля взаємодії бухгалтерії з іншими підрозділами. 3. Навести приклади центрів відповідальності, опираючись

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством		
		<p>на досвід проходження виробничої практики.</p> <p>4. Виявити професійні компетенції, над набуттям яких ви повинні як найактивніше попрацювати протягом навчання у магістратурі.</p>
Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Користуючись сучасними джерелами інформації, описати моделі організації управлінського обліку з посиланням на джерело інформації. 2. Дати критичну оцінку стану процесу формування управлінської звітності на базовому підприємстві.
Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	<p>1. Визначити постійні витрати і змінні витрати на одиницю продукції. ПП «Технопостач» планує реалізувати 5000 одиниць продукції за ціною 60 грн для досягнення рівня безбитковості. Коефіцієнт маржинального доходу 40 %.</p> <p>Зробити висновки про рівень постійних витрат ПП «Технопостач».</p>
Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Підготувати повідомлення з питань :</p> <p>Сутність процесу ціноутворення та вплив на нього елементів облікової політики.</p> <p>Стратегічні форми реалізації цінової політики і варіанти її здійснення.</p> <p>Вплив цінової політики на формування облікової політики підприємства.</p> <p>Трансфертне ціноутворення: правова основа, податкові наслідки та контроль.</p> <p>Складові елементи первісної вартості придбаних товарно-матеріальних цінностей та собівартості виготовленої продукції (робіт, послуг) з урахуванням особливостей діяльності підприємства (торгівля, виробництво, надання послуг).</p> <p>Методика визначення ціни (з орієнтацією на витрати або на попит, або на конкуренцію).</p> <p>Методика визначення норми прибутку (відсоток торговельної націнки).</p> <p>Методика розрахунку середнього відсотка торговельної націнки та порядок її списання з рахунків обліку.</p>
Тема 6. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Оцінити доступність і якість фінансової інформації про підприємство з метою оцінки його вартості (підприємство обирається самостійно, користуючись сайтом: http://smida.gov.ua/db).
Модуль 2. Значення бухгалтерського обліку при формуванні збалансованої системи показників в управлінні підприємством		
Тема 7. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	Розробити еталонні значення системи збалансованих показників для конкретного підприємства

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством		
забезпечення управління підприємством	самостійної роботи; тестування	
Тема 8. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1.Формалізувати управлінські рішення, що приймаються на основі інформації обліку і звітності підприємства, за матеріалами якого виконується дипломна робота. Визначити, чи повною мірою реалізується інформаційний потенціал обліку системою управління. Сформулювати пропозиції з розширення напрямів інструментарію бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством. 2.Підготувати повідомлення з питань : 1. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства. 2. Сучасний інструментарій корпоративного обліку за сегментами. 3. Моделювання – як інструмент формування показників звітності. 4. Оцінка і її роль в інтерпретації показників звітності для потреб управління. 5. Трансформація і консолідація показників звітності бухгалтерського обліку для формування інформації в процесі управління підприємством.
Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Розробити перелік статей для обліку витрат на екологічну діяльність
Тема 10 Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Ознайомитися на сайтах провідних організацій з видами їх соціальних проєктів
Тема 11. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати повідомлення на тему «Управлінський облік як джерело інформації про зміни в організації в контексті зменшенні ризиків»
Тема 12. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Обґрунтувати рішення про доцільність розробки або придбання програмного забезпечення з обліку і звітності, враховуючи вартісний параметр та стратегічні цілі розвитку системи управління.

Інформаційні джерела

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 400с .
2. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Електронний ресурс] : дистанційний курс для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування”/ О.В. Карпенко, Г.О. Соболь – Полтава : ПУЕТ, 2020. – Режим доступу : <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1329>
3. Карпенко О. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: зб. ситуац. завдань для практ. занять і самост. роботи студентів спец. 071 «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і аудит» ступеня магістра ПУЕТ / О. В. Карпенко, Г. О. Соболь. – Полтава: ПУЕТ, 2017. – 135 с.

4. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник / Лаговська О. А., Легенчук С. Ф., Кузь В. І., Кучер С. В. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. — 418с.
5. Карпенко О. В. Становлення і розвиток бухгалтерського обліку та звітності в Україні у дзеркалі світового визнання / О. В. Карпенко, Г. О. Соболь // Інформаційно-методичне забезпечення функціонування соціально-економічних систем різного рівня: колективна монографія. / за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. О.К. Єлісеєва. – Д.: ЛІРА, 2018. – 309 с. – с. 195–212.
6. Карпенко О.В. Інституційний підхід до розвитку управлінського обліку// О.В. Карпенко, Д.В.Головіна, В.С. Муковіз // Науковий вісник ПУЕТ,серія Економічні науки, 2018 – №3 – С.9-15.
7. Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Цифрова економіка: виклики для освіти та ринку праці в Україні (на прикладі обліково-фінансових спеціальностей). *Приазовський економічний вісник*. 2019, Вип. 5(16), 220-228 URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/39.pdf
8. Карпенко О.В. Професійне судження бухгалтера в контексті поведінкових аспектів професії // О.В. Карпенко, І.Й Плікус // Науковий вісник ПУЕТ,серія Економічні науки, 2020 – №4 – С.47-58
9. Карпенко О. В Облік як ціннісний ресурс для задоволення соціально-екологічних проєктів стейкхолдерів / О. В. Карпенко,І.Й.Плікус, Г. О. Соболь // Корпоративна соціально-екологічна відповідальність та партнерство стейкхолдерів задля сталого розвитку : монографія / за заг. ред. І. О. Макаренко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – С. 48-57
10. Корягін М. В. Бухгалтерський облік у системі управління вартістю підприємства: теоретико-методологічні концепції : монографія / М. В. Корягін. — Львів : Львів. комерц. акад., 2012. – 388 с.
11. Лаговська О. А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія/ О.А. Лаговська.- Житомир : ЖДТУ,2013.- 2012. – 676 с.
12. Садовська І.Б Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст]: конспект лекцій для студентів спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної і заочної форм навчання / уклад. І.Б. Садовська. – Луцьк: Луцький НТУ, 2015. – 73 с.
13. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. – Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).
14. www.zakon.rada.ua – офіційний веб-сайт Верховної Ради України
15. www.buhgalter911.com – інформаційний портал у сфері бухгалтерського та податкового обліку
16. www.buhgalteria.com.ua – веб-сайт газети української бухгалтерії «Бухгалтерія»
17. www.dtkr.com.ua – офіційний веб-сайт газети «Дебет-Кредит»
18. www.minfin.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України
19. www.minrd.gov.ua – офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України
20. www.sau-apu.org.ua – офіційний веб-сайт Аудиторської палати та Спільки аудиторів України
21. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/2767>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи (10 балів), тестування (6 балів); поточна модульна робота (8 балів)	26
Модуль 2 (теми 7-12): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи (10 балів); тестування (6 балів); поточна модульна робота (8 балів)	26
Виконання тестів вихідного контролю	8
Разом	60

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни